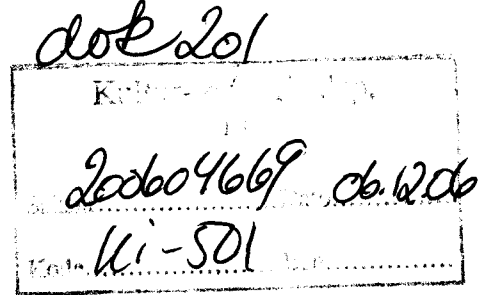

Det Mosaiske Trossamfund

Grunnlagt 5. juni 1892

Oslo 30.11.2006.

HØRINGSUTTAELSE

TIL NOU 2006: 2 STATEN OG DEN NORSKE KIRKE

Fra

DET MOSAISKE TROSSAMFUND (DMT)

Vi viser til departementets høringsbrev av 24.04.2006. Styret i DMT ønsker med dette å avgj følgende uttalelse:

DMT har med stor interesse fulgt den debatt som har funnet sted under Gjønnesutvalgets arbeide og i tiden etter. Vi har særlig merket oss høringssvarene fra Human-Etisk Forbund og Den Evangelisk Lutherske Frikirke som vi i det vesentligste kan slutte oss til, så vel i begrunnelse som resultat. Under henvisning til disse to uttalelsene kan vi derfor gjøre vår uttalelse relativt kortfattet.

Det prinsipielle utgangspunktet for DMT er at i vår tid bør tros- og livssynsspørsmål i statlig sammenheng forankres i idéen om det demokratiske rettssamfunn med like rettigheter for alle. For mange er statskirkens stilling et spørsmål om menneskerettigheter. Det er dårlig samsvar mellom Norges forpliktelse på menneskerettighetene og det forhold at en bestemt variant av kristendommen har en lovfestet privilegert stilling i det norske samfunn. Dette er dyptgående spørsmål om retten til trosfrihet og likeverdighet. Det er ikke er noen nødvendig motstrid mellom det å ønske et skille mellom kirke og stat på den ene side, og å ville Dnk alt godt på den annen. Et skille mellom kirke og stat er det som harmonerer best med idéalet om en åpen og inkluderende kirke.

I menneskerettslig sammenheng finner DMT at statskirken er en foreldet og feilaktig måte å tilnærme seg problemet, preget av historiske tilfeldigheter. Det er her tale om menneskerettigheter hvor det ikke uten videre er gitt at en løsning bør foretrekkes fordi den har en mer eller mindre klar majoritet av folket med seg. Det oppleves som kuriøst og satt på hodet at den store og sterke skal ha en særlig privilegert stilling, nettopp fordi den er stor. Dnks videre utvikling vil uansett være avhengig av de mennesker som virker innen Dnk. I denne forbindelse vil DMT anta at en slik utvikling skjer best i en kirke som er frigjort fra politisk styring og ikke avhengig av tilfeldige valgresultater ved kommune- og stortingsvalg. DMT antar videre at Dnk vil stå bedre rustet til å tilføre det norske samfunn viktige åndelige verdier når Dnk kan opptre som et fritt og uavhengig trossamfunn. Ikke minst vil Dnk da stå friere til å være en kritisk samfunnsrefser.

Som jøder finner vi det merkelig hvordan noen kristne søker å monopolisere opphavsretten til menneskeverd, likestilling, nestekjærlighet og alt annet godt. Det er jo slik at Jesus preket nestekjærlighet nettopp fordi han var jøde. Alle religioner bærer frem gode budskap, selv om vi formulerer dem forskjellig. Likevel baseres kampen for statskirken ofte på en dyp skepsis til alle andres evne til å bevare det gode statskirken angivelig skal være garantist for. Dette er en sammenblanding av begreper: Det disse ønsker å forsvare, er evnen til å ville det gode. Men viljen er avhengig av personene som representerer kirken, uansett om den er organisert som en statskirke eller ei.

DMT har med forundring lagt merke til påstander om at negative krefter vil kunne ta over dersom det blir et skille. Uansett hva man gjør, vil Dnk måtte finne veien videre gjennom dialog og debatt. Det er ingen gitt å vite hvordan denne dialogen i fremtiden vil være påvirket av en eventuell forankring til vårt partipolitiske system. Det ville være merkelig om et så viktig og prinsipielt spørsmål skulle bli avgjort av en situasjonsbestemt tilstand i det politiske Norge i 2007.

Vår erfaring, bl.a. fra arbeidet i Samarbeidsrådet for Tro og Livssyn, er at Dnks representanter er åpne og inkluderende og arbeider positivt for en bred folkekirke som virker i harmoni både innad og utad. Gjennom de siste 10-år har Dnk opparbeidet en solid organisasjon som stadig bedre blir i stand til å sikre mangfoldet og åpenheten. Det er tydelig at dette arbeidet fortsetter, hvilket vil befeste Dnks posisjon i det norske samfunn. For DMT er det vanskelig å forstå at man ikke har større tillit til sine egne, selv om det selvfølgelig må være uenighet og debatt også innad i Dnk. Med den brede omfavning av det norske folk i alle dets Dnk-kirkelige varianter som tilhengerne av statskirken ønsker, må man regne med slikt. Men det er bare ved en indre demokratisk struktur at Dnks gode sider kan sikres. Det er vanskelig å forstå at kirkens indre struktur blir forbedret dersom den må leve med en overbevisning som kan svinge med et, i forhold til Dnk, tilfeldig valgresultatet hvert 4. år.

Det har også vært dem som advarer mot et skille fordi det kan bringe kirkens økonomi i fare. Det er imidlertid en naturlig konsekvens av tros- og livssynsfriheten, og i samsvar med gode norske tradisjoner, at staten bidrar positivt til at tros- og livssynssamfunn får gode og tjenlige vilkår for sin virksomhet, så vel i rammeverk som økonomisk. Det er bred tverrpolitisk og –religiøs enighet om at Dnk må skaffes en god og varig finansiering. DMT har derfor vanskelig for å se at denne frykten er reell.

På denne bakgrunn går DMT over til å besvare de spørsmål som er konkret nevnt i høringen:

Høringsinstans: Det Mosaiske Trossamfund i Oslo.

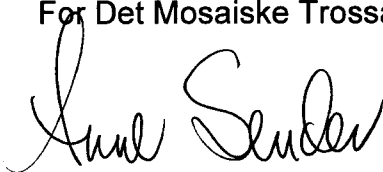
Type høringsinstans: Trossamfunn utenfor Dnk.

1. **Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?** Svar: Tros- og livssynsfrihet med like behandling av alle tros- og livssynssamfunn, inkludert Dnk.
2. **Den norske kirke som statskirke:** Svar: Bør avvikles.
3. **I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?** Svar: Lov om trossamfunn.

4. **Hvordan bør Den norske kirke finansieres?** Svar: På samme måte som alle andre tros- og livssynssamfunn. Det vil si at det bevilges et offentlig bidrag pr. medlem som defineres likt for alle. Det forutsetter at medlemsbegrepet blir likt for alle. Forøvrig finner vi det naturlig at tros- og livssynssamfunnene blir statlig fremfor kommunalt finansiert. Dersom de har behov utover dette, kan det finansieres med medlemsavgift eller gaver.
5. **Hvordan bør valgordningen og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?** Svar: Dette er det opp til Dnk selv å avgjøre.
6. **Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?** Svar: Grunnloven behøver ikke nødvendigvis få noe tillegg. Eventuelt bør den få et tillegg om at statsforfatningen bygger på demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene. Dette vil ha den fordel at man derved får en bestemmelse som også omfatter dem som ikke har noen gudstro.
7. **Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?** Svar: Kommunen.
8. **Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?** Svar: Dette er det opp til Dnk selv å avgjøre. Når det gjelder finansieringen, viser vi til svar under punkt 4.

DMT vil med dette takke for muligheten for å avgi vår høringsuttalelse og ser frem til den videre behandling av saken.

Med vennlig hilsen
For Det Mosaiske Trossamfund

Anne Sender
Forstander

Oslo 30.11.06